

Kde najdete další informace:

zob.cz
steti.cz/cs/akce
palava.cz
zidovskyrbitovmikulov.cz

Vydala Centrála cestovního ruchu – Jižní Morava z.s.p.o.
Projekt „Zvýšení kvality, rozšíření nabídky a prezentace destinace Jižní Morava“ byl realizován za příspěví prostředků státního rozpočtu České republiky z programu Ministerstva pro místní rozvoj.“

© Jižní Morava – fotobanka: Židovská obec Brno, m-ARK, Pavel Gabzdyl, M.Schmerková, M.Matějková, L.Gronská

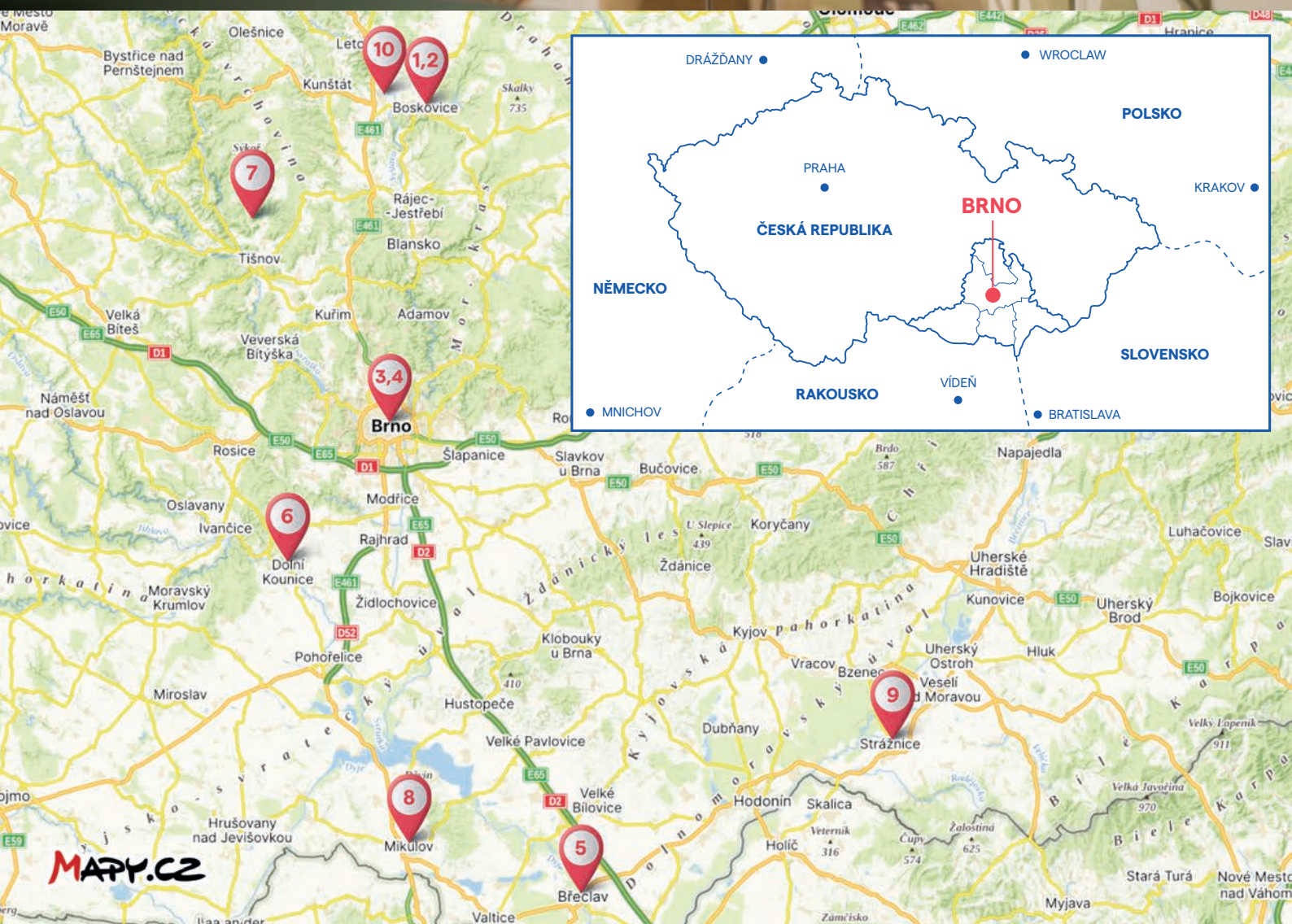
Kam zajít na lahodnou kávu nebo pořádný oběd?
Ochutnejte top podniky jižní Moravy z gastroprůvodce gourmetjiznimorava.cz

Při výletování po jižní Moravě nechte starosti a auto doma
– sveze vás idsjmk.cz

ŽIDOVSKÝ ODKAZ NA JIŽNÍ MORAVĚ

*Objevuj bohatství
společné historie*

CZ

PO STOPÁCH SPOLEČNÉ PAMĚTI

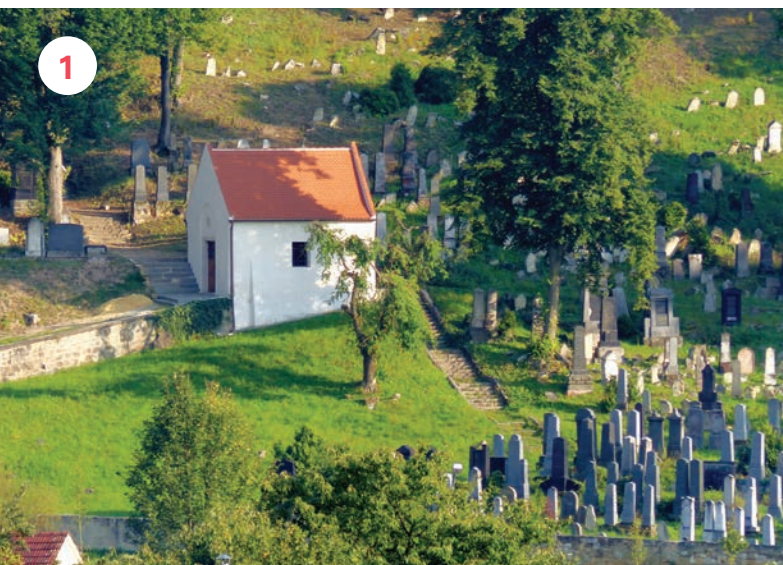
Opuštěné synagogy, hřbitovy, zaniklá židovská ghetta. Na jižní Moravě existují místa se silnými příběhy, která ožívají barvitou i tragickou historií židovských obyvatel. Ti zde žili po staletí a společně s Čechy a Němci utvářeli místní dějiny, podíleli se na prosperitě a růstu. Poklidné soužití ukončila a vazby krutě přetrhala 2. světová válka. Nejtragičtější dolehla právě na Židy. Za komunismu se o dějinách a kultuře Židů

jednohlasně mlčelo. Řada památek zanikla – některé během nacistického, jiné za komunistického režimu. Ty zbývající často ztratily svou paměť a svůj význam. Po listopadu 1989 se některé dočkaly záchranu a my pro vás máme tipy, kde je najít. „Řekli: nežijte s námi, ale neřekli jim, kde by žít měli.“ Stefan Zweig, Svět včerejška. Vzpomínky jednoho Evropana

ZA PŘÍBĚHY BĚŽNÝMI I NEVŠEDNÍMI

Objevte památky, které vypráví o tragické minulosti a nenávisti. Ale také o záchraně našeho společného dědictví a hledání příběhů lidí, kteří žili v ghettech a měli výjimečné i běžné sny a problémy. Možná jako dnes my. Jejich odkaz umožňuje vnímat podstatnou součást naší historie. Konkrétní místa jsou navíc často okořeněna regionálními specifiky. Nechcete být na objevování sami? Židovská obec Brno a její

Kulturní a vzdělávací centrum rabína Federa i spolek ŠTETL vám budou průvodcem. Zvou na komentované prohlídky památek jako unikátní brněnské funkcionalistické synagogy nebo na mezinárodní festival židovské kultury ŠTETL FEST či festival izraelského filmu KOLNOA. Vydejte se po jižní Moravě ve stopách židovských obyvatel, jejich osudů a dědictví, které k nám bude mocně promlouvat navždy.

1

BOSKOVICE: ULIČKY PLNÉ HISTORIE

Projděte židovskou bránou, která v 18. století dělila židovské ghetto a zbytek města. Ve spleti úzkých uliček a domků si snadno představíte tehdejší pestrou **židovskou čtvrť**. V 19. století byla jednou z největších na Moravě. Do běžného života nahlédnete na dobových fotkách v **minigalerii Zwicker**. Od roku 1993 ožívá

město každé léto Festivalem pro židovskou čtvrť. Mise zachránit židovské památky byla úspěšná a vy se tu projdete po jedné z nejzachovalejších a nejkrásnějších židovských čtvrtí i po 3. největším židovském **hřbitově** u nás. Zajímá vás, jak vypadala tradiční židovská domácnost nebo co se peklo v pekárně? Dozvíte se v **Židovském obecním domě**.

2

BOSKOVICE: SYNAGOGA, JEŽ PŘEŽILA

Barokní **synagoga** je jedinou dochovanou ze 3 židovských modliteben, které ve městě stály. Po roce 1941 ztratila svůj význam a sloužila jako sklad. Místní židovská obec zanikla, ale z opravené synagogy je dnes opět „dům shromáždění“. Zvenku skromná, o to výmluvněji vás osloví zdobný interiéru. Hebrejské a rostlinné motivy vyškrabávané do omítky jsou nejlepší ukázkou

umu a trpělivosti polských židovských učenců. Na výzdobě pracovali skoro století. Srdcem synagogy je svatostánek na uschování tóry umístěný dle tradice na východní stěně směrem k Jeruzalému. Naproti synagoze ve sklepě domu U Templu č. 3/5 uvidíte rituální lázeň **mikve**, kam chodili věřící za očistou.

3

BRNO: ŽIDOVSKÉ STOPY VŠUDE KOLEM

V místních infocentrech vás vybaví průvodcem po židovských památkách. S ním snadno objevíte domy, továrny i celé příběhy židovských obyvatel. Provede vás i zmizelým židovským Brnem. Jeho srdce tlouklo na dnešní Františkánské ulici. Objevte největší židovský **hřbitov** Moravy a architektonicky unikátní funkcionalistickou

a jedinou sloužící **synagogu** na Moravě. V ulicích hledejte pod nohama Stolpersteiny, kameny zmizelých. Mosazné destičky vás přimějí zastavit a vzpomenout obětí nacismu. O odkaz židovské historie usiluje nadační fond Mehrin. Než se mu podaří otevřít naproti hotelu Grand židovské muzeum, navštivte poutavé výstavy v **Malém Mehrinu** na Vídeňské.

jewishbrno.eu

4

BRNO: VILY PROSLULÉ I OSUDOVÉ

Brno je vyhlášené ikonickými vilami. Majiteli některých byli židovští textilní průmyslníci. I díky nim se Brnu říkalo Moravský Manchester. Nejznámější **vila Tugendhat** figuruje na Seznamu světového dědictví UNESCO. Funkcionalistickou krásku propojuje společná zahrada se secesní **vilou Löw-Beer**. V ní zajděte na expozici Židé na Moravě.

Přináší svědectví o životě židovské komunity na Moravě a uvidíte vzácné předměty jako židovský náhrobek z roku 1411. **Vila Stiassní** nedaleko Brněnského výstaviště byla dlouho symbolem luxusu. Tyto výjimečné stavby spojuje také smutný osud jejich obyvatel. Z domovů se dlouho netěšili – zemřeli nebo utekli před nacistickou perzekucí.

gotobrna.cz/ni-kam-v-brne/to-je-zidovske-brno

5

BŘECLAV: PŘÍBĚHY ZKÁZY I OBNOVY

Zákoutí tichých uliček a drobné domky nahuštěné v židovské čtvrti vzal čas, povodeň, válka i modernizace. Přesto je v Břeclavi stále co objevovat! Díky úsilí místních, kteří židovské dědictví s láskou obnovují. Židovská **obřadní síň** – místní architektonický skvost – se dočkala zasloužené renovace. Zavzpomínejte si u ní na slavnou rodinu Kuffnerů.

Ti vybudovali cukrovar, ve své době největší v habsburské monarchii. Jejich hrobku najdete na místním hřbitově. Do zrekonstruované **synagogy** zajděte na stálou expozici „Židovská Břeclav“. Za nejen židovskými památkami vás rádi nasměrují v místním infocentru, kde až do roku 1923 sídlila židovská obecní škola.

dobreclavi.cz/mista/synagoga

6

DOLNÍ KOUNICE: PŘÍBĚHY ZE SYNAGOGY

Malebné vinařské městečko skrývá klášter Rosa coeli i cenné židovské památky. Navštivte jednu z nejstarších **synagog** Moravy! Často ožívá kulturními akcemi a vrací se tu „ke kořenům“. Roku 2023 v ní proběhl obřad dospívání „bat micva“. Americká rodina s českými předky uspořádala rituál pro svou dceru. Jiný silný příběh vypráví o Ruth

Kopečkové, která jako jediná židovská obyvatelka Kounic přežila 2. světovou válku. Po návratu nechala na vlastní náklady zhotovit pamětní desku kounickým obětem holokaustu. Místní židovský **hřbitov** stojí za kapku stoupání. Kromě tajemné atmosféry vás čeká krásný výhled na město.

dolnikounice.cz/synagoga/ds-4774

7

LOMNICE U TIŠNOVA: GENIUS LOCI

Malebná Lomnice je neobjevená perla jižní Moravy. Čeká vás zámek, barokní náměstí, socha krále piva Gambrina i stezka Járy Cimrmana. Významnou kapitolu Lomnice psali opět židovští obyvatelé. Střípky jejich životů tu stále najdete. To díky židovským podnikatelům se Lomnice stala významným textilním centrem. Po válce se bohužel nikdo z nich nevrátil. Přesto

je půvabné místo dokonalým cílem výletu „po židovských stopách“. Zvenku si prohlédněte bývalou židovskou školu a zároveň domov rabína. Místní **synagoga** často pořádá výstavy a pestré kulturní akce. Nejstarší dochovaný náhrobní kámen v lomnickém „domě života“ (jak hebrejščina říká hřbitovu) je z roku 1716.

lomnice.cz/synagoga/d-38334

8

MIKULOV: METROPOLE ŽIDOVSKÉ MORAVY

Srdcem života moravských Židů byl stovky let Mikulov. Díky strategické poloze mezi Brnem a Vídní kvetl obchod a s ním i město. Dnes stopy po dávné slávě ožívají. Význam největší židovské obce Moravy potvrzovalo 12 synagog a modliteben. Zbyla pouze Horní **synagoga** z 16. století. Na místním **hřbitově** se projdete staletími mezi víc

než 4 tisíce náhrobky – nejstarší je ze 17. století, nejmladší z roku 1948. Navštivte i rituální lázeň **mikve** a židovskou čtvrt s původními domy. Dědictví ožívá díky místním lidem a milovníkům židovské kultury. V mikulovském infocentru připravují pestrou nabídku od prohlídek s průvodcem po speciální akce jako Dny židovské kultury.

mikulov.cz/turista/sluzby/turisticke-cile/pamatky-zidovske-komunity

9

STRÁŽNICE: NEBE V SYNAGOZE

Strážnice nejsou jen lidové tradice, proslulý skanzen a lahodné moravské víno, ale také dlouhá historie židovství. Bývalou židovskou obec připomíná **synagoga** s židovským **hřbitovem** a rituální obřadní lázeň **mikve**, kterou se podařilo odhalit místnímu historikovi. Synagoga slouží jako koncertní a výstavní sál s židovskou tematikou.

Až půjdete dovnitř, zvedněte oči doslova k hvězdné obloze. Na venkovní fasádě najdete sluneční hodiny. Expozice „Žili mezi námi“ vás seznámí s příběhy místní židovské komunity. Jedna věc je ve Strážnici unikátní – k židovskému hřbitovu nemusíte putovat ze synagogy na druhý konec města. Všechny tři památky jsou hned vedle sebe.

straznice-mesto.cz/synagoga/ms-30980

10

SVITÁVKA: VILY RODU LÖW-BEERŮ

Velká secesní **Löw-Beerova vila** vypadá spíš jako zámek. Je památkou na rodinu, která podnikatelským elánem navždy změnila ráz obce. Löw-Beerové měli ve vile sídlo podniku i rodinný přístav. Spojují Svitávku s brněnskou vilou Tugendhat. Vlněné zboží ze Svitávky přineslo podnikavé rodině bohatství, obyvatelům obce práci a sociální jistoty.

V reprezentativní vile můžete obdivovat noblesní mramorové schodiště, brokátové stěny, krb i kulečník. Dnes v ní navíc najdete expozici s odkazem Löw-Beerů i dechberoucí veřejnou knihovnu. Prohlídku si můžete domluvit. Projděte také park se skleníkem a menší vilou Löw-Beerů, kterou si prohlédnete aspoň zvenku.

low-beerovy-vily.webnode.cz